

מסורת הש"ס

(א) טהרות פ"ד מ"ב
(ב) ג"מ ו': (ג) ז"מ
(ד) שם, ח' פסחים ט'
תוספתא טהרות פ"ד
(ה) פסחים טו', א'
(ו) פ"ה פ"ה מנהל ד' ע"ז
(ז) ל', א'
(ח) מ"ב מ"ה ט"ז ע"ה
(ט) (למן סוף)
(י) ז"ל רש"י א'
(יא) (לפסח) א' ב"ב נוסף:
לכל משקין קרי פסח
משקין לכל שאל
מטותא למשקין פירות מן
המורה ואש' דמכין וכו'
בשם יקרא ופסח בכל
כלי יקרא הוא הכשר
הוא, ז' ז"ל דמסא'
(ג) פ"ה א'
מבחיילת, ז' ז"ל רש"י,
(ד) טהרות פ"ד מ"ט,
(ה) שם ז"ל

פירוש הרא"ש

[illegible]

רעז"י

כל שכן דסביצא ליה ללא מעייל וופיה לספיקא דהיכא דנדר ויש צמיזות ספק לא הוי נזיר ולדידיה סביצא ליה דסתם מזירות להקל: **אימא סיפא**. דספק מזירות להקל: **המוציא מחבירו**. כהן דבעי לאפקוי מיניה עליו להביצא ראיא שהן צבורות שלא הפילה נפל קודם לכן ואי תפס

להו כהן על הצעלים להביא ראי' **ללאו** זכור הוא: **ואסורים** בגיזה **ועבודה**. "אז"ל דלא היה ודאי. אלמא ספק קדשים לחומרם ואסורין בגיזה ועבודה והכי מצינן לאוקמה כרבי אליעזר והאמר רבי אליעזר לא הקדש את הכוי דספק קדשים לקולא: **אמאי קא מודמית**. קדושת זכור הבאה מאליה לקדושת כוי דע"י אדם קדושת זכור באה מחליה להכי מחמיר בגיזה ועבודה קדושת כוי דעל ידי אדם לא הוי קדושה מספק: **הא קשיא**. דקמני **י** סיפא דהא דספק מוירא להקל: **ספק משקה**. לבל עוממת משקין קרי ספק משום דלית להו עיקר מן המורה לפי שלא מצינו עוממת למשקין בפירוש מן המורה והאי דכתיב וכל משקה אשר ישמה בכל כלי יטומא (ויקרא א) ההוא הכשר הוא: **ליטמא טמא**. לקבל עוממת דלעזמן ודאי עוממין: **לבל טמא אחרים** עטורין. ואי ר"א היא הא דאוקמה **י** לירשא דספק מוירא כרבי אליעזר ומי סבירא ליה לדיטמא טמא והמניא רבי אליעזר אומר אין עוממת למשקין כל עיקר מדע כ"י: **הניחא לשמואל**. לא קשיא דרבי אליעזר אדר' אליעזר אללא ודאי לא מיתוקמא הך דרייתא דספק מוירא להקל כד"א: **ע"א אללא אי קשיא דרבי אליעזר** הא קשיא דספק משקין **ליטמא** (ט) **ועוממת משקין** עזמן כ"י: **הא ניהא לשמואל**

אבל טומאה עומן יש בהן. ינחא ליה נמי לרבי אלעזר דאמר כדבירי דר"מ דספק משקין ליעמא טמא והכא בספק מירות אמאי מיקל משום דקסבר לאו מלוא הוא לקבל מירות ואי כי יפליא דיעבד קאמר הלכך אימ ליה ספק מירות להקל: **אלא לרב דאמר דין ממש.** דאין טומאה למשקין כל עיקר אמאי קאמר רבי אלעזר הכא ספק משקין ליעמא טמא והכא צבירא ליה ספק מירות להקל: **אלא הא רבי יהודה.** צרייתא דספק מירות: **והא רבי שמעון.** מתניתין דקתי סתם נדרים להחמיר: **ומלאו שגגז או שאבד.** ואין (ו) יודע אם היה שם מלה כור אי לא: **אמר רבי יהודה לא מעייל איניש נפשיה לספיקא.** כגון הכא דכשנדר לא על דעתא דהכי נדר שאם נגזב הכרי דהוי ספק אם היה שם מלה כור שיהא מיר צבואה ספיקא: הא

אליעזר לא קשיא דאיכא למימר דרבי אליעזר מחמיר בספק אפילו
הוי קדושה הבאה צדי אדם היכי עדיפא טומאה דרבנן אע"פ ש
מינהא הא חזוין צבירא דבקדושה הבאה צדי אדם אע"פ שהיא מלאה
לא מוקמינא הא דספק נזירות לשלן כר"א קשיא דר"א אדריבא אלי
לא הקיש את הכוי משום דכוי משום עליו ולא קרו ליה אינשי כיו
דלא חסיק אדעתיה לדהוי מיר דש שמיכרז לו שיהא צבאנו כר"א חס
פריך מגופא דרישא דקתני סתם תרומה ציהודה אסורה אלמא סת
יהודה מתוך שהיו יותר רגילין בתרומת הלשכה לתרומת הגורן לא
דרי אבל דיוקא דקסיא קשיא דמדיהביז טעמא דהתירא דבגליל לפי שאין
גרי מצי מגלה. לפי שארץ בגלל על הצבא חבטו וזו מצי לאחרי
לא מצי לאחרי צבאיה שאין חטא צבא נדבה ימית עולה ושלמים ולימית
גלל על אחד משלשתן יא"ו הני מיילי צדידיב צבל לכתחלה ולימית מגל

ואלו מותרין פרק שני נדרים

ר"ן

כל שכן גופיה לא מעייל לספיקא. הלכך דמתניתין דסתם מיירות להקל רבי אליעזר: אחד צבור אדם ואחד צבור בהמה. כגון שילדה זכר ונקבה ואין ידוע אי זה הוליד ראשון ראשון: וסני עלה אסורין בגויה וצבורה. ספח דמתניתין גופה דספק מיירות להקל

היא. והכי פריך בשלמא אי לא מוקמינן לה כר"א לא קשיא רישא אסיפא דרישא דספק נזירות להקל משום דגופו לא מעייל איניש לספיא וסיפא דספק בכורות כיון דממונה הוא אמרינן דמעיל איניש ממונה לספיא: אלא לדידך דלא שני לך בין גופו לממונו קשיא: אמאי קאמדיה קדושה הבאה מאליה לקדושה הבאה בידי דהוה. משום דבקדושה הבאה בידי דהוה לא דיכא למימר דהאי גברא לא גמר לעיולי נפשיה וממוניה לספיא אכל בקדושה הבאה בידי שמים ליכא למימר הכי דלטו צדיה הוה: ספק משקין. כגון ששושט טמא ידו לצין המשקין ואין ידוע אם נגע בהן: ליטמא טמא. כלומר לטומאת ענן או אינן לחומרה אכל לא לטמא אחרים. איכא נוסחי דגרסי הכא דברי ר"מ וכן היה ר"א אומר כדצרינו ותוספתא היא במסכת טהרות י"א ואיכא מאן דלא גריס ליה דלמה ליה לאתוויי ט" ספיא דמתניתין דספק נזירות להקל היא דקתניס ספק משקין ליטמא טמא לטמא אחרים טהור ואפשר דגרסינן ליה ועדיפא ליה לאקשויה ממתניתא משום דמפרשא בהדיא דר"א ס"ל דספק משקין ליטמא טמא: אין טומאת משקין על עיקר מדאורייתא: עול איל קמא. חגב ששמו איל: דין. טהור וכשר לאכילה:

ועל משקֵה צי מטבֵחיה דָּבָן. דְּכִיּוֹן דְּטוּמֹאת מַשְׁקִין מִדְּרַבָּנָן בְּמַשְׁקֵה צי מטבֵחיה לֹא גִזְרוּ שֶׁלֹא לְהִרְבוֹת טוּמְאָה בְּעֻזָּהּ. וְכִיּוֹן דְּטוּמֹאת מַשְׁקִין מִדְּרַבָּנָן הֵיכִי מִחֲמַרְיִין בְּסַפְקֵיהוּ: הֵא יוֹחֵא לְשׂוֹמֵל דְּאִמֵּר דָּבָן מִלְּטוּמָא אַחֲרִים אַבֵּל טוּמֹאת עֲלֵמָן יֵשׁ בָּהּ. יוֹחֵא דְּמִשּׁוֹם דְּטוּמֹאת עֲלֵמָן מִדְּאֻרִייתָא אֲזִילִין בְּסַפְקֵיהוּ לַחֲוֹמֵרָא: אֵלֶּה לְמַלְאךְ דְּאִמֵּר דָּבָן מַמַּשׁ. דְּלִפְלִיז טוּמֹאת עֲלֵמָן מִדְּרַבָּנָן: מֵהָ אִיכָא לְמִימַר. הוּא לֵךְ לְמַלְאךְ בְּסַפְקֵיהוּ לְקוּלָּא. וְכִי עִימָא אֵל כֵּן אִפְלִיז טוּמֹאת מִדְּמֻקְמִינָא הֵא דְּסַפֵּק מִזִּירֹת לְהֵלֵךְ כִּרְ"א הֵיכִי יוֹחֵא הֵא אֲכַמְי קִשְׁיָא דְּרַבִּי אֲלִיעֶזֶר דְּאֲרַבִּי אֲלִיעֶזֶר דִּהָא אִמֵּר בְּהִידֵּא דְּטוּמֹאת מַשְׁקִין מִדְּרַבָּנָן כְּדַתְנִי אִין טוּמְאָה לְמַשְׁקִין כֹּל עֵיקָר וְאִפְלִיז הֵכִי אֲזִיל בְּסַפְקֵיהוּ לַחֲוֹמֵרָא כְּדַתְנִי וְכֵן הִיָּה רַבִּי אֲלִיעֶזֶר אֹמֵר כְּדִבְרֵי עַלֵּה דִּהִידֵּא דְּסַפֵּק מַשְׁקִין לְיַטְמָא טוּמָא יֵשׁ לְיֹמֵר דִּהֵכִי פִּרְךָ בְּשִׁלְמָא אִי הָךְ דְּסַפֵּק מִזִּירֹת לְהֵלֵךְ לֹא מִיִּתְּוֹקְמָא כְּרַבִּי דְּרַבָּנָן אֵבֵל כִּיּוֹן דְּלֹאֲמַת דְּסַפֵּק מִזִּירֹת לְהֵלֵךְ רַבִּי אֲלִיעֶזֶר הִיא נִכְיָא וְכִי דְּבִהֵא מִמִּזְיֹרֹת דְּאֻרִייתָא אַע"פ שְׂהִיא בְּצֵה צִידִי אֲדַם. וְכִי יִתְּוֹא מִיָּקָל רַ"א בְּסַפְקֵיהָ דְּקַמֵּי לֹא הִקְדִּישׁ אֵל דִּהּ וְכִיּוֹן שְׁכָן אִפְלִיז רַבִּי אִיכָא לְמִימַר דִּהּוּ מִזִּינִן לְדַחֲוִי דִּהִיּוּ טַעֲמָא דְּרַבִּי אֲלִיעֶזֶר דְּאִמֵּר דְּבִהֵמָה זֶה נ"ל: וְהֵלֵךְ וּמֵלֵאז שֶׁגִּבַּשׁ אִו שְׂאֵבֵד רַבִּי יְהוּדָה מִסִּיר. מִשּׁוֹם טַעֲמָא דִּין מִכִּירִין הֵא מִכִּירִין אֲסוּרִין. הֵא דְּמַקְשָׁה מִדְּיוּקָא דְּסִיפָא וְלֹא יָקָא לְחֹמֵרָא מִשּׁוֹם דְּלִיכָא לְדַחֲוִי דְּרִישָׁא הִיּוּ טַעֲמָא מִשּׁוֹם דְּלִאֲשִׁי וְכִי לֵה תַרְוַמָה סַתֵּם הֵלֵכֵךְ כִּי נִדְרִי בְּתַרְוַמָה וְדֹא בְּתַרְוַמָה הִלִּשְׁכָּה יִירִין מִשְׁמַע הֵא מִכִּירִין וְ כִּי אֲסוּרִין דְּסִפְקָא לְחֹמֵרָא: וְ אֲזִילוּ עַל סַפְקוֹ דְּלִמְלַל לֹא הוּי מִזִּיר וּמִיִּיתָא חוּלִין בְּעֻזָּה. וְכִי עִימָא נִכְיָא דִּהָא דְּחֻטְאֵת יִזְכֵּר אִי הִי אֵלֵּי לְחֻטְאֵי הֵא לֹאֵי הֵא נִגְדָּה דִּהָא קִיּוּמָא לָן (וְיִזְכֵּר הָךְ) דִּלָּם אֵלֶּה א"כ הִקְרִיב חֻטְאֵת וְעוֹלָה וְשִׁלְמָתָה הֵלֵכֵךְ לִית לִיָּה תַקְנָתָא לְנִזְיֹרֹת

מוסף רש"י

מב א מיי ס"א מהל' זכוריס הלכה יט [כ] ופ"ג שם הלכה יט [כ] ופ"ד מהלכות זכורות הלכה ז [ופ"ה הל' ב] סג עשן ריח וסמין קמח וס' קמד טוש"ע י"ד ס' שט סעני' ג [כ כה] וסמין שטו סעני' א [וכי שטו סעני' א] וס' שיח וס' שכא סעני' י [ג טז] :

מג ב מ"י פ"א מהלכות
מעילה הלכה ח סמג
שם טו"ש"ע שם ק"י שטו
סעף א:
מד ג מ"י פ"ד מהלכות
אבות העומאה הלכ'
ז:
מה ד מ"י פ"ז מהל'
מירות הלכה ט:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ע"א חלל
וכו' ליטמא טמא טומאת:
(ב) ד"ה ומלאו וכו' ואין
ידוע אם היה:

תוספות

ור"ש אומר: נפשיה
 וא"ת הרי מימי קריבו
 והלא חולין בצורה היא
 שדמא חזי כברי מילי
 וזו ואין חזר דא ויאל
 שגדור על תנאי אם יש
 זו מהא דרז הרינו
 ואם לאו הרינו זני נדבה
 אלאה לר"ש מעייל נפשיה
 נפשיהו נפשיהו דקסם
 נדרים להטמירי מיתוקא
 כר"ש וא"ת והלא לרבי
 שמעון לאו חזי ורז
 גאלה לרז חזי מפקס ורז
 להתעט (לרבו) אם יש זו
 אפוקי שזא אל תמנאי קמי
 קאבור בודאי קאמר ר"ז
 למלקות דומא דקמני גבי
 זא שמע דרז ורז דהסם
 קאבור ורז קאמר ורז
 דבמנאי איכא נדר ורז
 שזא שזא רז רז גלסון
 דמשעט אקורי הדר נדר
 הכא הדר איז נדר ורז
 שדמא חזי כברי מילי
 וא"ת אי"ת חזי דממה
 הא דרבי שמעון לדר
 דמנאי דבמנאי חזי
 ורז ורז הכא נדר ספק
 ויאל ד"ק רבי שמעון
 אומר אלאה אפילו נדר
 נדר שמעון קמי לרז חזי
 כ"ש במנאי ספק ספק
 ורז ורז נדר שמופסין
 חומר משעט: שזא
 דאן במריי הא במריי
 אבדא: מנאי (מנאי)
 ונחלגה לו חזי למריין
 דקמני בודאי חזי חמומה
 ויחזירי אקורי ספק שזא
 דיוק ורז דקסם חמומה
 ביחזירי חזי נדר ורז כיון
 כ"ש ספקו"י חזי ורז
 שפיעו דעמל נאקור ורז
 גליל אפילו בתקוס שזן
 מנאי חזי נדקוס ורז
 מנאי ספק וא"ת אקורי:

[illegible]